

INFORME SOBRE ELS NOUS REPTES EN LA CONSERVACIÓ DELS ESPAIS NATURALS I DE LES ESPÈCIES. APORTACIONS DEL CONSELL DE PROTECCIÓ DE LA NATURA EN RELACIÓ AMB ELS ESPAIS PROTEGITS

(Aprovat per la Comissió Permanent del Consell de Protecció de la Natura de 30 de novembre de 2011)

1. Presentació

Catalunya és un país amb un patrimoni natural excepcional i una elevada biodiversitat, i va comptar ja a la dècada dels anys setanta del segle XX amb una avançada política de protecció dels espais naturals a càrrec de la Diputació de Barcelona. La major part de les iniciatives de protecció dels espais naturals no va començar a desenvolupar-se, però, fins a partir de la dècada dels anys vuitanta quan amb el restabliment de la Generalitat de Catalunya es van instaurar els primers espais naturals de protecció especial. Més endavant, l'any 1992 es va aprovar el Pla d'espais d'interès natural, i, ja molt més recentment, la xarxa Natura 2000.

Tot i tenir menys de cinquanta anys, el sistema d'espais naturals protegits de Catalunya s'estén per bona part del territori català i per determinats sectors marins. Actualment, les diverses figures de protecció existents (reserves i parcs naturals, espais d'interès natural, espais de la xarxa Natura 2000, etc.) abasten un 30% de la superfície de Catalunya i unes 86.000 ha d'espais marins.

La norma bàsica en l'àmbit català pel que fa a la regulació dels espais naturals protegits és la Llei d'espais naturals de 1985, la qual, a més, va crear el Consell de Protecció de la Natura, l'òrgan consultiu en matèria de protecció de la natura i del paisatge, el qual es va constituir formalment l'any 1990.

Les funcions del Consell de Protecció de la Natura són: emetre dictàmens a requeriment del Parlament i del Govern, emetre informes relacionats amb la protecció i la planificació dels espais naturals protegits i amb les espècies protegides i prestar assessorament científic, i també proposar les mesures i les actuacions necessàries per al compliment de la Llei d'espais naturals.

El Consell de Protecció de la Natura és un òrgan assessor independent i està constituït per vint-i-un científics i tècnics en representació de les principals organitzacions del món acadèmic, professional i municipal i de les relacionades amb la conservació de la natura. Ha emès informe sobre la creació de tots els espais naturals protegits i qualsevol modificació que els pogués afectar, i sobre tot allò referent a la protecció de les espècies. També ha elaborat mocions i propostes relacionades amb la conservació de la natura.

L'actual moment de canvis socials i econòmics coincideix també amb un període en què caldria reorientar la política d'espais protegits, ja que ara importa més la consolidació dels espais protegits que el seu continuat increment en nombre, i cal aprofitar i posar en pràctica tot allò que s'ha après durant aquestes darreres dècades d'experiència. Per tot això, el Consell de Protecció de la Natura considera que és el moment oportú per reflexionar sobre

com s'han fet les coses, i, especialment, per proposar com fer-les millor i com afrontar els nous reptes que ara es plantegen.

Tot desenvolupant les funcions que li corresponen, el Consell de Protecció de la Natura ha elaborat aquest informe sobre els espais naturals protegits de Catalunya a partir de les aportacions següents: les propostes fetes pel Consell de Protecció de la Natura mateix en els seus informes preceptius; la normativa existent en l'àmbit català, estatal i comunitari; els plans d'acció, les estratègies i les avaluacions referents als sistemes d'espais protegits; la normativa i els plans de protecció i els plans de gestió aprovats; les entrevistes fetes als gestors dels espais de protecció especial i a altres professionals vinculats, i les aportacions de científics i de tècnics que participen en els òrgans rectors dels espais naturals protegits.

Aquestes Aportacions del Consell de Protecció de la Natura en relació amb els espais naturals protegits s'han d'entendre com un component més del treball que aquest organisme ha anat desenvolupant d'ençà la seva constitució fa poc més de dues dècades, però també com un primer element de reflexió sobre els nous reptes que caldrà afrontar en la conservació dels espais naturals i de les espècies. Cal esperar que aquest treball tingui continuïtat amb nous informes sobre altres qüestions com les espècies protegides, la connectivitat entre espais naturals, el paisatge, etc.

2. El marc normatiu i administratiu

- Revisar i actualitzar la Llei d'espais naturals de 1985
- Equilibrar els recursos disponibles i les competències atribuïdes
- Millorar la coordinació administrativa i implicar les altres administracions en la gestió
- Racionalitzar l'estructura dels departaments competents en matèria d'espais naturals protegits
- Evitar les traves a l'obtenció de noves fonts de finançament i a l'estalvi
- Informar de manera adequada sobre els objectius i les possibilitats reals dels espais naturals protegits

● **La Llei d'espais naturals** de 1985, la norma bàsica en l'àmbit català pel que fa a la regulació dels espais naturals protegits, ha estat la base sobre la qual s'ha bastit l'actual sistema d'espais naturals protegits, però **necessita actualitzar-se** per incloure els nous requeriments socials i tècnics, per incorporar l'experiència adquirida en la planificació i la gestió i per adaptar-se a la normativa estatal i comunitària.

Més que redactar un nou text normatiu, possiblement sigui més convenient revisar aquells articles de la llei que han quedat desfasats o no s'adapten a la normativa estatal i comunitària, i completar-la amb articles que introdueixin nous conceptes i noves eines per a la

protecció dels espais naturals i que desenvolupin aspectes que en el text de 1985 es tractaven de manera insuficient. D'altra banda, cal recordar que encara hi ha alguns aspectes d'aquesta llei força interessants que han estat poc o gens desenvolupats.

La major part dels punts que es tracten a continuació mostren algunes de les qüestions que caldria modificar o incloure de manera prioritària, i també la direcció en què es recomana fer-ho. En el text, aquestes propostes es marquen amb el símbol [+]. Un cop revisada la Llei d'espais naturals, es considera que caldria dotar-la del reglament corresponent.

• **Els recursos, humans i materials, que s'han de dedicar a la planificació i a la gestió dels espais naturals protegits han de ser aquells que permetin assolir els objectius que van fer que es declarassin protegits**, però encara no s'ha aconseguit superar el dèficit crònic de recursos d'aquestes darreres dècades i continua havent-hi una gran distància entre els mitjans disponibles i les funcions atribuïdes.

L'increment continuat en el nombre d'espais protegits i en la superfície protegida fa que a partir d'ara calgui posar més l'accent en la millora de la gestió dels espais naturals protegits que no pas en el seu increment numèric, malgrat que encara és pendent la declaració de protecció d'alguns espais singulars i especials. Tot i que la insuficiència de recursos, humans i econòmics, és constatable i caldria plantejar-se com reduir aquest dèficit, també es pot aconseguir una millora de l'efectivitat de la gestió amb tot un seguit de mesures que no requereixen un increment pressupostari continuat. En són un bon exemple les que es detallen tot seguit:

- **La millora de les mesures de coordinació administrativa entre tots els sectors de l'Administració amb incidència en els espais naturals protegits** encara és un repte: determinats sectors de l'Administració no només no compleixen de manera adequada les seves responsabilitats de caire ambiental sinó que, a més, condicionen les polítiques ambientals segons els seus interessos sectorials. Cal recordar, com a cas extrem, que bona part dels impactes que pateixen els espais naturals protegits són el resultat d'actuacions promogudes per les administracions públiques mateixes o per entitats legalment autoritzades per aquests administracions; hi ha poca implicació d'altres departaments i administracions en la gestió dels espais naturals protegits malgrat que aquests espais incideixen en qüestions de la seva competència; hi ha tot un seguit de disfuncions i duplicitats entre diferents departaments o nivells de l'Administració, i en l'àmbit polític no s'adopten les mesures pertinents per arreglar-les.
- Possiblement, **els canvis recentment produïts en l'estructura i el funcionament dels departaments competents en matèria d'espais naturals protegits**, competències que s'han repartit entre el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i el Departament de Sostenibilitat i Territori, **acabaran essent contraproductius** i incrementaran encara més les disfuncions en lloc d'aconseguir un model d'Administració més àgil i efectiva. Cal recordar que aquesta fórmula ja es va aplicar de manera similar en el passat i que es va haver de modificar.

- Cal tenir present que hi ha **possibles noves fonts de finançament**, i d'estalvi, **que no es tenen prou en compte o que no es poden desenvolupar adequadament per través legals o administratives**, com és el cas del patrocini, el cobrament de cànoncs o concessions, el desenvolupament del règim d'autonomia econòmica, el finançament provinent d'altres departaments i administracions, la simplificació d'estructures i processos, la reconducció de les inversions cap a les actuacions realment relacionades amb els objectius de conservació, etc.
- L'esmentada distància entre els mitjans disponibles i les funcions atribuïdes encara s'incrementa més si s'hi sumen les funcions que els usuaris, i la població en general, atribueixen als espais naturals protegits, que de vegades poden ser excessives o sense gaire fonament tècnic i legal, però que generalment són el resultat de promeses o campanyes propagandístiques més dirigides a evitar conflictes o proposar situacions idíl·liques que a **informar sobre què és un espai natural protegit i les funcions de les diferents figures de protecció**.

3. Les figures de protecció i la delimitació dels espais naturals protegits

- Elaborar un Pla del Sistema d'Espais Naturals Protegits de Catalunya
- Emprar totes les figures de protecció existents i crear-ne algunes de noves
- Establir l'equivalència entre les figures de protecció existents i les categories internacionals de la UICN
- Delimitar els espais naturals protegits a partir de criteris tècnics i científics
- Garantir l'estabilitat dels límits dels espais naturals protegits

● Mentre que el Pla d'espais d'interès natural va definir els criteris que havien de complir els espais que passarien a formar-ne part, i la Unió Europea també va establir els criteris a aplicar per seleccionar els espais que havien de formar part de la xarxa Natura 2000, caldria endegar un procés similar per **definir quins criteris han de complir els espais naturals per integrar-se en les altres xarxes que constitueixen el sistema d'espais naturals protegits de Catalunya**: no hi ha uns criteris genèrics per determinar quins espais han de ser de protecció especial, no s'ha definit com s'ha d'estructurar la xarxa de reserves marines, no s'avalua la conveniència d'establir una xarxa d'espais agraris o de reserves privades, etc.

D'acord amb l'anterior, es proposa **elaborar un Pla director del Sistema d'Espais Naturals Protegits de Catalunya**, equiparable possiblement al Pla d'ordenació dels recursos naturals que estableix la normativa estatal, que determini les xarxes que han de constituir el sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, els criteris que han de complir els espais naturals per formar-ne part, una proposta de límits i d'àmbits connectius i de possibles ampliacions o zones d'influència, i també el programa d'aplicació corresponent i les mesures cautelars

necessàries per a la seva salvaguarda. Aquest pla podria incloure també un programa d'adquisició pública de sòl en els espais amb major grau de protecció o més vulnerables. [+]

- **Incloure totes les figures de protecció existents** en la Llei d'espais naturals, ja siguin les creades a l'àmbit estatal o comunitari o com a resultat de l'aplicació de tractats internacionals que encara no existien quan es va redactar la Llei de 1985; o les que depenen d'altres normes sectorials (reserves naturals de fauna salvatge, reserves nacionals de caça, zones crítiques per a les espècies amenaçades, etc.), o les incloses en diferents tipus d'inventaris (inventari de zones humides), **i crear-ne de noves** per adaptar-se a les tendències més recents en la gestió dels espais naturals (espais naturals d'interès local, reserves privades, parcs agraris, etc.). [+]

- En bona part dels espais naturals protegits, es produeix una superposició de diferents figures de protecció amb uns àmbits i objectius de conservació no necessàriament coincidents i amb uns nivells de protecció diferents. Si bé aquesta superposició de figures pot ser tècnicament justificada, cal reconèixer que sovint és de difícil explicació als usuaris i a la població. És recomanable evitar aquesta proliferació de figures de protecció sempre que sigui possible, però precisament perquè el que menys importa és el nom de les figures de protecció i el que més les normes d'ús i gestió, es proposa que a l'hora de modificar l'actual Llei d'espais naturals **s'estableixi l'equivalència entre les diferents figures de protecció existents en l'àmbit català i les categories de la UICN**, i, així, **disposar d'una denominació genèrica i simplificada que inclogui tot l'ampli ventall de figures de protecció que comparteixen uns requeriments de gestió similars**. Per a cada una d'aquestes categories, caldria **definir les normes bàsiques d'ús i gestió corresponents**. [+]

- **La delimitació dels espais naturals ha de seguir uns criteris tècnics i científics establerts segons els seus valors naturals i objectius de conservació, i guanyar amb coherència i estabilitat a llarg termini**. Cal evitar que raons administratives, polítiques, excessivament localistes o de simple facilitat facin que aquests límits s'ampliïn, es redueixin, siguin completament artificials o es qüestionin periòdicament. És per aquestes raons que ja s'ha proposat elaborar un Pla director del Sistema d'Espais Naturals Protegits de Catalunya, el qual, a més, hauria de tractar de manera sistemàtica la relació entre els espais naturals protegits i el seu entorn (la connectivitat, la zona d'influència, etc.) i l'encaix de tots dos amb altres instruments de planificació sectorial (planejament territorial, plans fluvials, etc.).

- L'estabilitat dels límits en els espais naturals protegits ha estat generalment la norma malgrat tots els canvis (polítics, econòmics, etc.) ocorreguts en aquestes darreres dècades. Cal continuar en aquesta direcció, i així ho recull la normativa estatal vigent. D'acord amb l'anterior, **la reducció de la superfície d'un espai natural protegit hauria de tenir un caràcter excepcional i només es podria permetre quan així ho justifiquessin els canvis provocats en aquests espais per la seva evolució natural**, i aquests canvis fossin irreversibles i científicament demostrables. Actualment, en cas de modificació dels límits d'un espai natural protegit, ja és preceptiu sol·licitar l'informe del Consell de Protecció de la Natura, però es proposa que, si aquesta modificació comporta la reducció, l'informe hagi de ser, a més, favorable, de manera similar als dictàmens que pot emetre la Comissió Jurídica Assessora en relació amb la modificació dels sistemes urbanístics d'espais lliures i zones verdes. [+]

4. La planificació dels espais naturals protegits

- Simplificar l'actual model de planificació tot posant l'accent en la gestió
- Escurçar sensiblement els temps de la planificació
- Definir uns objectius de conservació concrets i mesurables per a cada espai natural protegit
- Dotar cada espai natural protegit del pla de gestió corresponent
- Comprometre els recursos necessaris per executar els plans

● L'actual model de planificació dels espais naturals protegits és un dels components de la Llei d'espais naturals que més cal d'una posada al dia, tant per acomodar-lo a les normatives actuals que són d'aplicació com per l'exigència dels nous requeriments de la conservació, tot **posant l'accent en la planificació de la gestió**.

El debat sobre el model que caldria aplicar és complex i possiblement se'n podria concloure més d'una proposta, totes igualment vàlides. Malgrat tot, un model que sembla que podria ser prou àgil es basaria a **introduir determinats aspectes generals d'aplicació en tots els espais naturals protegits en la Llei d'espais naturals** (dotacions, usos, règim disciplinari, etc.); a preveure que les **lleis o els decrets de declaració** d'un nou espai protegit, o d'un conjunt d'espais o d'una xarxa d'espais, estableixin de manera clara els objectius de conservació, el model d'ordenació, els usos admesos i la normativa aplicable, i a elaborar tot seguit el **pla de gestió** corresponent. Els actuals plans especials de protecció del medi natural i el paisatge, o altres plans temàtics, podrien mantenir-se per millorar la delimitació o per desenvolupar la planificació en els espais ja actualment protegits o quan per la complexitat de la seva gestió calguin aquests instruments addicionals, que en cap cas han de ser, però, un substitut del pla de gestió. [+]

● La planificació dels espais naturals protegits és una eina imprescindible del procés de protecció d'un espai natural i no un conjunt d'instruments addicionals dels quals es pugui prescindir, de manera que tot i que elaborar un pla no sigui una tasca senzilla i que requereixi un cert temps, el model de planificació hauria de ser més eficaç i **escurçar i complir els terminis d'elaboració**.

● Un aspecte clau dels instruments de planificació dels espais naturals protegits, amb independència del model que s'apliqui, és **definir uns objectius de conservació concrets i mesurables**, i evitar generalitzacions que dificultin l'establiment d'un model d'ordenació i de gestió coherent i, posteriorment, l'avaluació de l'efectivitat d'un determinat espai natural protegit. En força espais naturals protegits aquesta és una mancança que caldrà resoldre de manera progressiva.

● Malgrat que la Llei d'espais naturals encara no prevegi elaborar plans de gestió, **l'experiència demostra que tot espai natural protegit ha de disposar d'un pla de gestió**

adaptat a la figura de protecció que li correspongui. Sense una gestió adequada, la simple declaració de protecció i la delimitació d'un determinat espai natural s'ha demostrat que és insuficient per garantir la conservació dels diferents components del seu medi natural. Cal insistir en el fet que planificar sense gestionar no serveix de gran cosa, però que gestionar sense planificar pot ser inútil o, fins i tot, contraproduent. Dotar cada espai natural protegit, o conjunt d'espais protegits, del pla de gestió corresponent és una de les fites que caldria proposar-se si realment se'n vol millorar l'efectivitat. [+]

- En la majoria de plans redactats, l'avaluació econòmica de la seva aplicació és inexistent o parcial, i, en aquells pocs casos en què s'adjunta una memòria econòmica prou acurada, mai no s'aplica completament. **Tot pla ha de comptar amb unes assignacions pressupostàries suficients per a la seva correcta execució dins el termini de vigència corresponent**, de manera que a la normativa d'espais naturals s'hauria de preveure que quan el Govern aprovi un pla també hagi d'aprovar l'expedient de despesa plurianual corresponent, ja que **la manca dels recursos econòmics previstos invalida automàticament tot el procés de planificació** i acaba portant a una situació de frustració dels gestors i de desengany dels usuaris i del conjunt de la població envers les polítiques de preservació del medi natural. [+]

5. La recerca, el seguiment i l'avaluació

- Completar el coneixement dels diferents components del medi natural
- Disposar d'un programa de seguiment dels components del medi natural més significatius
- Avaluar l'eficàcia de la gestió

- L'objectiu de les polítiques de protecció dels espais naturals és aconseguir preservar els diferents components del medi natural, i per això s'estableixen en aquells sectors del territori de major valor natural o vulnerabilitat. Encara s'és lluny, però, de tenir un coneixement complet i homogeni del medi natural català, i, concretament, de la majoria dels espais naturals protegits, de manera que, quan s'han impulsat recerques posteriors a la declaració de protecció d'un espai natural, s'han descobert altres valors tan importants o més que els que van motivar-ne la protecció.

És en aquest sentit que les lleis o decrets de declaració d'espais naturals protegits i els plans de gestió corresponents haurien de recollir de manera explícita les mesures necessàries per **promoure la cartografia i la catalogació dels diferents components del medi natural dels espais naturals protegits**. Sovint es constata el poc valor que en general s'atribueix a la recerca sobre el medi natural des de l'Administració mateixa i des d'altres sectors socials, però cal recordar que difícilment es pot protegir o gestionar allò que no es coneix. [+]

- Per valorar l'evolució dels components del medi natural i per adaptar les polítiques de gestió a aquests possibles canvis, cada espai natural protegit ha de **disposar d'un programa de seguiment dels diferents components del medi natural**, i cercar aquells paràmetres que

siguin realment significatius des d'un punt de vista ecològic, però que, a més, facilitin dades aplicables a la gestió. [+]

- De la mateixa manera que ja s'ha subratllat la importància de la planificació i de la gestió, també cal **introduir la pràctica de l'avaluació, tant del grau de desenvolupament i d'aplicació dels diferents instruments de planificació com de l'eficàcia de la gestió**. Aquesta és l'única manera de saber si s'aconsegueixen els objectius de conservació que es van establir a l'hora de protegir un determinat espai natural i de saber si la gestió que s'hi està duent a terme va en la bona direcció o cal modificar-ne alguns aspectes, a més de retre comptes al conjunt de la societat sobre l'efectivitat de les polítiques públiques adreçades a la protecció del medi natural. L'avaluació és, però, una pràctica gairebé inexistent en la majoria d'espais naturals protegits i que caldria impulsar de manera decidida. La Llei d'espais naturals establí elaborar anualment un informe sobre l'estat del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, però aquest és un dels aspectes d'aquesta Llei que no s'ha desenvolupat. [+]

6. Els òrgans gestors i rectors i la participació

- Donar suport a la incorporació de nous protagonistes en la gestió
- Reforçar l'instrument d'informe previ dels òrgans gestors
- Disposar d'un règim sancionador que, si cal aplicar, sigui eficaç
- Dinamitzar el funcionament dels òrgans rectors
- Desenvolupar l'assessorament científic
- Renovar els mecanismes de participació pública

- En el marc del sistema d'espais naturals protegits de Catalunya, ha estat important **la incorporació de les administracions locals i d'altres tipus d'entitats privades en la gestió dels espais naturals protegits**, i se'n poden destacar alguns casos especialment remarcables i exemplars, com és el cas dels consorcis, la custòdia del territori o les reserves privades. Cal també dir que això s'ha fet d'una manera força improvisada, amb una alta dosi de voluntarisme i sense un marc legal específic que ho reguli. Cal introduir a la Llei d'espais naturals tots aquests nous models de gestió, i, especialment, facilitar i agilitar el seu desenvolupament, i centrar el paper de l'Administració competent en la tutela administrativa i en la valoració dels resultats obtinguts i no en qüestions administratives i de funcionament accessòries. [+]

- Els òrgans gestors dels espais naturals protegits han d'**emetre informe previ** a l'aprovació de qualsevol projecte o activitat susceptible d'afectar-ne el medi natural. Aquest és un instrument que s'ha demostrat força eficaç però que també és possible millorar. Els òrgans gestors haurien d'emetre aquest informe preceptiu sobre tots els diferents tipus d'espais naturals protegits. Aquest informe, **es podria preveure que fos vinculant en casos molt concrets** i estretament relacionats amb la conservació d'un determinat espai natural protegit, tant si l'emet l'òrgan gestor com si s'elabora a més alts nivells. L'experiència també ha demostrat que si de manera

prèvia a la redacció de qualsevol projecte es demana un informe preliminar o l'opinió de l'òrgan gestor per orientar els corresponents projectes tècnics o les sol·licituds d'autorització que es vulguin tramitar, els resultats acostumen a ser més favorables. [+]

- Els òrgans gestors dels espais naturals protegits no disposen de capacitat sancionadora i s'han de limitar a notificar a les altres administracions (local o sectorial) les infraccions detectades, cosa que s'ha demostrat força ineficaç en la majoria d'espais naturals protegits. S'ha constatat que aquests problemes també es mantenen en els expedients que es tramiten dins del departament mateix amb competències en medi natural.

Algunes de les solucions que es poden proposar van en la línia de **reforçar la Llei d'espais naturals en l'apartat de règim disciplinari**, i també les lleis de declaració d'espais naturals protegits, per adaptar-la a les problemàtiques concretes que afecten els espais protegits, a fi de desenvolupar les capacitats sancionadores dels diferents nivells del departament competent en matèria de medi natural (òrgan gestor, serveis territorials, director general, conseller) i, sobretot, d'establir les **mesures de coordinació administrativa** que aconseguixin que cada Administració compleixi les seves obligacions i que la resolució de determinats problemes no quedi a mercè de factors polítics, econòmics o, fins i tot, personals. [+]

- La major part dels espais naturals de protecció especial disposen dels corresponents òrgans rectors oberts a la participació de diferents sectors de l'Administració i a altres entitats de caire científic o tècnic. Aquests òrgans, però, presenten una certa disparitat en la seva composició, estructura i funcions, de manera que caldria una certa homogeneïtzació d'aquests òrgans, però sense rigideses i adaptant-se a les especificitats de cada espai concret en relació amb les necessitats de conservació dels seus valors naturals. Tot i això, el principal repte rau a **dinamitzar el funcionament dels òrgans rectors i aconseguir que siguin veritablement operatius** i no es limitin a convocar un parell de reunions anuals poc més que informatives. Aquest model d'òrgan rector renovat s'hauria d'estendre a tot tipus d'espai natural protegit i no només als de protecció especial. [+]

És en aquesta mateixa direcció que es proposa que el càrrec de president de l'òrgan rector recaigui en una persona representativa del territori i de reconeguda sensibilitat vers la conservació del medi natural, modalitat que en alguns espais naturals protegits s'ha demostrat força eficaç. [+]

- La *Moció del Consell de Protecció de la Natura relativa als representants de la comunitat científica en els diferents organismes relacionats amb la conservació de la natura a Catalunya* que es va presentar l'any 2009 proposava que **cada espai natural protegit comptés amb una comissió científica assessora**, la qual, també, podria abastar altres espais d'un mateix territori o espais amb uns valors naturals similars. La seva funció hauria de ser proporcionar un assessorament àgil i operatiu per a la gestió, el seguiment i l'avaluació, i contribuir a recentrar la gestió en les qüestions més relacionades amb la conservació del medi natural i evitar que aquesta conservació es veiés massa condicionada per interessos polítics o econòmics. [+]

- Els models actuals de participació pública (consells de cooperació, òrgans col·laboradors, consells consultius, etc.) són poc operatius i, certament, cal cercar-ne un model alternatiu. En

algun cas poden haver funcionat prou bé, malgrat ser pocs, però també hi ha casos d'espais naturals protegits que ja no convoquen aquests òrgans o que ni tan sols no els han constituït. Caldrà pensar a **establir uns mecanismes de participació pública més sectorials i treballar de manera directa i continuada amb les associacions** més que a crear un nou òrgan, tot dotant els equips gestors del personal específic per promoure la participació i la implicació de les entitats i de la població en la gestió dels espais naturals protegits. [+]

7. El desenvolupament local

- Demostrar les contribucions de la conservació al desenvolupament local
 - Integrar el desenvolupament local en la planificació i la gestió
 - Establir un model específic d'activitats socioeconòmiques en els espais naturals protegits.
- És important posar de relleu el valor dels serveis ambientals que proporcionen els espais naturals protegits, i també **demostrar que la conservació contribueix al desenvolupament local**. Els espais naturals protegits són una oportunitat per als territoris que abasten, i han de ser una eina al seu servei i tenir un efecte demostratiu de la gestió sostenible del territori.
- **Les propostes de desenvolupament local han d'estar adequadament integrades en els instruments de planificació i gestió** dels espais naturals protegits, tot explorant noves fórmules per aconseguir que determinades activitats econòmiques, no sempre necessàriament vinculades al turisme, puguin contribuir al manteniment del seu patrimoni natural. La dificultat de trobar aquestes noves fórmules és prou coneguda, però encara són més coneguts els resultats d'aferrar-se a models que ja s'ha demostrat que estan esgotats.
- No s'ha de perdre de vista que la funció prioritària dels espais naturals protegits i dels òrgans que els gestionen és la conservació del medi natural, motiu pel qual **cal que els diferents sectors de l'Administració** amb competències de caire social i econòmic **s'integrin de manera activa i compromesa en la gestió dels espais naturals**, i així es pugui avançar conjuntament en l'establiment d'un model específic i amb valor demostratiu pel que fa a les activitats socioeconòmiques en els espais naturals protegits. [+]

8. Els compromisos del Consell de Protecció de la Natura

Les propostes de millora de la planificació i la gestió dels espais naturals que conté aquest document van en bona part adreçades als departaments de la Generalitat de Catalunya amb competències en aquesta matèria, però també ha quedat palès que els altres sectors de l'Administració i diferents institucions i entitats també cal que participin de manera activa en la conservació dels espais naturals protegits.

Amb aquest document d'*Aportacions del Consell de Protecció de la Natura en relació amb els espais naturals protegits*, es volen indicar les prioritats en què caldria centrar-se i recordar que

això s'ha de fer de manera concertada. Però aquestes aportacions també han servit per posar de relleu aquells aspectes en els quals el Consell de Protecció de la Natura pot aportar la seva experiència i coneixements, i, així, contribuir a l'assoliment d'algunes d'aquestes propostes.

Els principals aspectes d'aquest document en què el Consell de Protecció de la Natura podria ser especialment actiu són els següents:

- Col·laborar en la revisió de la Llei d'espais naturals i participar de manera activa en la redacció dels articles de la Llei que caldria actualitzar i dels nous que s'hi haurien d'incorporar d'acord amb allò que proposa aquest document.
- Participar en el procés d'elaboració del proposat Pla director del Sistema d'Espais Naturals Protegits de Catalunya, especialment en tot allò que fa referència a la definició de les xarxes que han de constituir el sistema d'espais naturals protegits de Catalunya i dels criteris que han de complir els espais naturals per formar-ne part.
- Intervenir en la definició de les diferents figures de protecció i en la seva homologació d'acord amb els criteris de la UICN.
- Contribuir en l'establiment d'uns objectius de conservació concrets i mesurables per a cada espai natural protegit. Igualment, atès el caràcter independent del Consell de Protecció de la Natura, aquest podria desenvolupar un paper destacat en l'avaluació del grau d'aplicació dels diferents instruments de planificació i de l'eficàcia de la gestió.
- Ajudar els gestors dels diferents espais naturals protegits en la definició de les prioritats de la recerca en els espais naturals protegits i participar en l'aplicació del programa de seguiment dels diferents components del medi natural d'aquests espais.
- Actuar com a òrgan aglutinador de les comissions científiques assessores que es proposa constituir en els diferents espais naturals protegits, en el que seria una actualització d'una de les funcions del Consell, segons consta en el seu decret de creació.
- Vetllar a través dels seus informes perquè les propostes de desenvolupament local estiguin adequadament integrades en els instruments de planificació i gestió.
- Incloure en l'àmbit dels seus informes tots els diferents tipus de plans i projectes que puguin afectar els espais naturals protegits, amb independència de l'Administració o institució que els promogui.

DILIGÈNCIA per fer constar que aquest informe ha estat aprovat per la Comissió Permanent del dia 30 de novembre de 2011 i pel Ple del dia 13 de desembre de 2011.